

تحلیل چابکی راهبردی بر پاسخگویی عملیاتی

طاهره فلاح^۱، یلدا ابره دری^۲^۱کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، Fallah.tah56@gmail.com^۲کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات و ارتباطات، Kh.abrehdari@gmail.com

چکیده - تحلیل چابکی راهبردی بر پاسخگویی عملیاتی شرکت های تولیدی بزرگ استان بوشهر، انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش کاربردی را ۱۸۰ شرکت تولیدی بزرگ استان بوشهر تشکیل میدهد. واحد آماری جامعه، مدیران آن شرکتهاست که ۱۲۲ شرکت با استفاده از فرمول کوکران برای جوامع محدود، به عنوان نمونه انتخاب شد و پرسشنامه ای در اختیار مدیر عملیاتی/ مالی بازاریابی هر یک از شرکتهای قرار گرفت. تحلیل دادهها و آزمون فرضیه ها با بهره گرفتن از نرم افزار SPSS ۲۲ و روش معادلات ساختاری صورت پذیرفت. نتایج نشان داد چابکی راهبردی به طور مستقیم و غیر مستقیم (از طریق پاسخگویی عملیاتی)، عملکرد سازمانی را بهبود می بخشد. کلید واژه - چابکی راهبردی؛ پاسخگویی عملیاتی؛ عملکرد سازمانی.

مقدمه

راهبردی در راهبردهای اصلی سازمان، همراستایی و توازن داخلی و خارجی برای سازمان ایجاد می کند. این توانایی، سازمان را قادر به درک درست و صحیح از محیط متغیر خود و واکنش مناسب و به موقع در مقابل آن می کند [۲۶]. در واقع چابکی راهبردی ضرورتی برای بقا سازمان در مقابل رقبا، در محیطهای متغیر در برخورد با چالش های تحویل سریع محصولات و خدمات، کیفیت و رضایت مشتری است. شناخت استفاده از روشهای جدید تولید در سازمان ها باعث ایجاد توانایی سازگاری و قابلیت انطباق با محیط شده و در نهایت به افزایش عملکرد سازمان ها، کارایی و اثربخشی منجر خواهد شد. بنابراین، مسئله اصلی پژوهش حاضر، نامعین بودن تأثیر چابکی راهبردی بر عملکرد سازمان های تولیدی بزرگ استان بوشهر است.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

چابکی راهبردی. اصطلاح چابکی، اولین بار در سیستم های تولید انبوه ظاهر شد که در آن چابکی و انعطاف پذیری اغلب به طور متناوب استفاده می شدند [۲۵]. چابکی دارای ویژگی منحصر به فرد توانایی سنجش بازار برای کشف و بهره برداری از فرصت ها [۳۷] و به معنای توانایی پاسخ به تغییرات مؤثر محیط کسب و کار و تبدیل آنها به فرصت هاست [۴۹]. مفهوم چابکی سازمانی ریشه در دو مفهوم مرتبط، سازگاری سازمانی (جنبه واکنشی) و انعطاف پذیری سازمانی (جنبه پیشگیرانه) دارد [۳۹]. چابکی سازمان توانایی سازمان در توسعه و بهره - برداری از ساختار دانش خود به منظور رقابت در محیط نامطمئن و غیرقابل پیش بینی است [۱۸]. شرکت های تولیدی چابک برای افزایش چابکی

امروزه سازمان ها با تغییرات محیطی سریع روبه رو هستند و باید بتوانند خیلی سریع راهبردها و اقداماتی را برای پذیرش و هماهنگی با آنها انجام داده و سعی در بهبود سرعت، کارایی و اثربخشی اطلاعات و مواد اولیه موردنیاز برای توسعه و افزایش عملکرد خود دارند. افزایش سرعت و زمان انجام فعالیت ها می تواند منجر به ایجاد مزیت رقابتی برای شرکت شود. دستیابی به اهداف، موفقیت و تسهیل در روند انجام فعالیتها مستلزم چابکی و راهبردهای آن در شرکت هست [۴۰]. از این رو، سازمان ها باید چابکی شرکت را با چابکی راهبردی مطابقت دهند [۲۳]. چابکی راهبردی، توانایی، مهارت، پارادایم و سیستم مدیریت یکپارچه با قابلیت های چند وجهی، در محیط کسب و کار است [۶]. چابکی راهبردی از طریق فعالیت هایی مانند قابلیت های فناوری، نوآوری های مشارکتی، یادگیری سازمانی و توازن داخلی، پاسخگویی عملیاتی و عملکرد شرکت را افزایش، مزایایی رقابتی را ایجاد، انعطاف پذیری سازمان را بیشتر و قدرت واکنش سازمان در محیط را افزایش می دهد [۴۰]. چابکی راهبردی، با تأکید بر قابلیت های فناوری سازمان می تواند موجب کاهش زمان و هزینه های تولید، افزایش انعطاف پذیری، چابکی و جایگزینی محصولات و پاسخگویی سریع به مشتریان باشد [۳۳]. با وجود منابع طبیعی محدود برای توسعه اقتصادی، یادگیری سازمانی یک عامل کلیدی، موجب ترکیب دانش داخلی و مانع اتلاف منابع، افزایش کارایی و اثربخشی می شود [۳۴]. چابکی